

24 - 30 січня

Короткий огляд ситуації

ХІД БОЙОВИХ ДІЙ

- Російська армія за підтримки приватних військових компаній продовжує здійснювати наступ у Донецькій та Запорізькій областях. Після знищення та захоплення Соледара російська сторона зосередилася на захопленні Вугледара, Мар'їнки, Часова Яра та Бахмута. Ці міста перебувають під постійними обстрілами, зокрема, з використанням заборонених боєприпасів — запалювальних, термобаричних. Найімовірніше, на них чекає та ж доля, яка раніше випала Маріуполю, Северодонецьку, Соледару: знищення, а в разі захоплення російською стороною — відмова від відбудови цих міст. У Запорізькій області істотних [просувань](#) у російській армії наразі нема, наступ супроводжується численними втратами наступаючої сторони. Станом на 30 січня втрати російської армії складають, за даними української сторони, 126650 осіб [загиблими](#).
- Зі свого боку, Збройні сили України продовжують [контрнаступ](#) у районі Кремінної та Сватового в Луганській області, і вже перекрили ряд шляхів постачання боєприпасів на фронт з російського кордону, що ускладнило логістику та призвело до того, що сторони використовують на день приблизно однакову кількість снарядів (влітку зс рф використовували іноді вп'ятеро більше снарядів на день, ніж ЗСУ).
- Протягом тижня під обстрілами перебували [Херсон](#) (зруйновано лікарню, знищуються цілі [житлові квартали](#)), [Харків](#) (обстріляно житлові будинки, є загиблі), [Запоріжжя](#), Гуляйполе, Оріхів, Куп'янськ, Вовчанськ, Берислав, Краматорськ, [Костянтинівка](#) (обстріляно житлові будинки), [Снігурівка](#) (обстріляно краєзнавчий музей) інші населені пункти та прикордонні з РФ території Чернігівської, Харківської, Сумської областей.
- Триває евакуація з прифронтових територій України. Так, Укрзалізниця 24 січня призначила додатковий [евакуаційний](#) потяг — з Покровська до Львова. У багатьох населених пунктах Донецької області залишається лише по кілька відсотків від загальної кількості мирних жителів, які жили там до початку бойових дій.

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

- За офіційною [інформацією ювенальних прокурорів](#) 459 дітей загинуло та понад 917 отримали поранення різного ступеню тяжкості, 14732 дітей — у списках депортованих. Понад [20 тис. українських цивільних](#) утримуються на території РФ. Окрім того, окупанти [вивезли до Криму](#) тисячі в'язнів із Запорізької області.
- Очікується, що війська РФ можуть [здійснити вирішальний наступ](#) навесні або на початку літа 2023 року. В інтерв'ю проєкту "My Russian Rights" очільниця фонду «Русь сидящая» Ольга Романова повідомила, що з 50 тис. російських в'язнів, завербованих ПВК «Вагнера» для участі у війні проти України, на фронті [залишилося](#) лише 10 тисяч. Наразі військові рф, зокрема ПВК

- «Вагнер» вербують до своїх лав [ув'язнених громадян України](#), яких перевезли до колоній на території Росії.
- Як повідомляє заступниця міністра оборони Ганна Маляр, росіяни [масово спалюють своїх загиблих](#) у крематоріях і навіть не проводять ідентифікацію та облік загиблих солдатів. З початку вторгнення РФ в Україну ЗСУ знищили [чотири генерала та 52 полковника](#) ворожої армії.
  - Через вторгнення РФ і тимчасову окупацію територій [посівні площі](#) в Україні зменшилися на 25%. Екологічна ситуація на Донбасі є вибухонебезпечною: [7 шахт повністю](#) зруйновані і не підлягають відновленню. Загалом 115 українських шахт знаходяться на окупованих територіях, на деяких з них вкрадено і вивезено обладнання.
  - Російські війська займаються розкраданням музейних експонатів. Так, з Херсонського музею було вивезено [15 тис. унікальних експонатів](#), що являє собою наймасштабніше розкрадання культурних цінностей з часів Другої світової війни.
  - Через складні умови війни ускладнено освітній процес. Згідно з опитуванням, [80% освітян](#) підтвердили зростання навантаженості, 54% відчували на собі стан професійного вигорання. Окрім того, на окупованих територіях російська освітня програма обов'язкова. Згідно із повідомленням Генштабу, викладачі у школах Каховського району Херсонщини відмовляються навчати дітей за російською програмою, російські окупанти у відповідь [погрожують примусово вивозити дітей](#) на окуповані території Херсонщини.
  - Щодо переговорів між омбудсменами Росії та України у Туреччині, Україна передала Росії [список із 748 поранених військовополонених](#) для перевірки стану здоров'я та місця знаходження.
  - З початку війни в Україні ворожими військами було пошкоджено [1206 об'єктів медзакладів](#), з них вщент знищено 171 об'єкт медзакладів, подальше відновлення яких неможливе.
  - Експорт українських зернових культур у межах “зернової ініціативи” значно скорочується. Так, з портів Великої Одеси протягом тижня 18 суден [експортували](#) 664 тис. тонн продовольства, а це на третину менше обсягів експорту за позаминулий тиждень.
  - Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) [здійснило перевірку](#) українських АЕС. Директор Міжнародного агентства з атомної енергії Рафаель Гроссі завив, що жодного військового обладнання на атомних станціях не знайдено. Тим самим це спростовує заяву Росії про наявність “нелегальних та дуже небезпечних речей на цих об'єктах”. Рафаель Гроссі також закликає створити [зону захисту та ядерної безпеки](#) навколо Запорізької АЕС.
  - Щодо Закарпаття, угорські політики регіону знову піднімають питання про [утиски угорської меншини](#), паралельно В. Орбан зробив провокативні заяви щодо суб'єктності України. У свою чергу депутат Закарпатської обласної ради Федір Шандор написав на своїй сторінці у Facebook, що російська агентура, з метою [розсварити закарпатських угорців з українцями](#), поширює неправдиву інформацію про обидві сторони в Угорщині та Україні.

РОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ, ПРОПАГАНДИСТСЬКИЙ ВИМІР

- У російському дискурсі перекладається відповідальність за наявність гуманітарних та екологічних викликів під час війни на Україну. Так, рада з прав людини при президенті рф [поширила в міжнародні організації](#) матеріали про так звані “злочини” ЗСУ. Українська сторона [звинувачується](#) в збільшенні загроз для Запорізької АЕС, зокрема не “йде на домовленості” зі створення “захисної зони навколо АЕС протягом 5 місяців”. Заява пролунала після вибухів поруч з атомною станцією, територія якої сьогодні зайнята російськими військами.
- Поширюються [повідомлення мзс рф](#), що росія ніколи не відмовлялася від «рівноправних» перемовин із Заходом та ЄС, але ЄС “спирається не на власні” інтереси, а на “прагнення комусь догодити за океаном”, перемовини відбудуться, коли в Європі з’являться сили, які це усвідомлять. Але в ЄС та США [втрачено](#) “культуру дипломатії”. Висвітлюється позиція уряду Угорщини як підтримка миру через небажання надавати Україні зброю, промовистими є [висловлювання](#) про досягнення миру “мирним шляхом”.
- У внутрішньому інформаційному полі рф з’являються повідомлення стосовно [додаткових](#) обґрунтувань потреби ракетних ударів по цивільній структурі Україні, зокрема російське міноборони [стверджує](#), що “ракетні удари”, що було завдано по “системі енергетики України”, зривають постачання “західного озброєння” та боєприпасів для ЗСУ, можливість ремонту української техніки.
- Триває поширення антизахідної риторики. Водночас у внутрішньому дискурсі та назовні [просувається думка](#), що дії рф підтримує більшість світу – “будемо розвивати співпрацю з ШОС та БРІКС”, а країни ЄС та Захід в цілому себе дискредитували. Інші країни називаються “світовою більшістю”. Йдеться про [розвиток інтеграційних російських проєктів](#) на пострадянському просторі ЄврАзЕС. У новинних повідомленнях лунають безперервні загрози та звинувачування Заходу у підтримці “війни в Україні” через “накачування зброєю”. Це [свідчить](#) “про пряме включення” Заходу у конфлікт (Песков). Офіційні особи рф [піддають](#) критиці нинішнє керівництво США, яке винно у війні, вказуючи, що “[Трам](#)п вирішив би конфлікт за добу, а військові дії не відбулися б”. У публічному дискурсі війна подається як справедлива, ситуація інтерпретується так, наче агресія відбулася саме стосовно рф, вишукуються нові аргументи стосовно легітимації агресії та мобілізаційні повідомлення до російського суспільства стосовно потреби захисту рф від загрози. На рівні мзс рф поширюються прямі погрози Польщі та країнам Балтії, які висвітлюються у внутрішньому інформаційному полі, що дії цих країн будуть мати “довготермінові наслідки”.
- Актуалізуються погрози Заходу в плані потенційної можливості “третьої світової”. Зокрема медведев вказує, що військова техніка не врятує “[старий та слабкий Захід](#)” від подальшої війни.
- Разом з тим у російських медіа, внутрішньому інформаційному полі активно демонструється виникнення браку єдності країн ЄС у підтримці України. Актуалізувався сюжет про тиск на угорців в Україні та конфлікти в Закарпатті. Цитуються високі посадовці Угорщини щодо того, що подальша військова підтримка України з боку країн ЄС дорівнює вступу у війну ([Орбан](#)). Наводяться [цитати](#) Орбана про “дрейф Німеччини у бік війни” через надання танків Україні.

Інформується про проблеми на Закарпатті, зокрема наводиться [інформація](#) угорських українських політиків про “тиск на угорців в Україні”. В офіційних російських СМІ цитуються “угорські ЗМІ”, які говорять про [порушення прав](#) угорців під час призову. Інформується про примусовий призов угорців до лав ЗСУ, адже “[угорцям доводиться](#) ховатися на горищах від воєнкомів”. Наводяться [міркування німецьких](#) політиків проти військової допомоги Україні, що подається у російських офіційних ЗМІ як домінуючий процес у формуванні думок у країнах ЄС щодо України.

- Інформується про успіхи та перемоги російської армії, триває [поширення](#) наративів, що це саме захід воює з РФ руками українців “до останнього українця”, але Україна [виснажена](#) російською армією та “захід боїться переростання конфлікту в окопну війну у стилі першої світової”. Поступово ширше з боку російських спікерів вже застосовується характеристика “сво” як [першої світової](#) для України – війни артилерії та масових втрат української армії.
- На офіційному рівні РФ демонструє політику “реінтеграції” “нових територій”. Зокрема путін доручив уряду [затвердити](#) програми соціально-економічного розвитку Херсонської, Запорізької, Донецької та Луганської областей, передбачивши досягнення “цими суб'єктами РФ не пізніше 2030 середньоросійських показників рівня життя громадян”. При цьому путін надає уряду доручення в сфері економічного розвитку РФ, покращення менеджменту в медицині ([введення](#) в законодавство лікарів-стажерів)
- У внутрішньому російському дискурсі широко поширюються дискредитаційні наративи щодо Зеленського, Українського Уряду. Президент звинувачується у корупції, для додаткової легітимації цих тверджень наводяться висловлювання іноземних політиків та [лідерів](#) думок (Гейтс), просувається наратив, що Український уряд “найкорумпованіший у світі”. Йдеться про загальну втому від Зеленського та його негативної “[поведінки](#)” з боку країн ЄС. Про [втрату](#) довіри до Зеленського з боку США про що свідчить контроль над допомогою Україні. В той самий час з боку офіційних осіб лунають традиційні звинувачення Зеленського у “виключанні зброї”, [образливі коментарі](#) (Медведев), йдеться про [повну залежність](#) Зеленського та “його камарилы” від Заходу, несамоїтності та слабкості. В офіційних російських медіа поширюються думки контраверсійних українських політологів про необхідність “[імпичменту](#)” Зеленському за “порушення конституції”.
- Легітимність агресії та війни пояснюється історичними наративами “боротьби Росії із фашизмом”. Актуалізуються тези боротьби РФ з нацизмом чи “неонацизмом” сьогодні. Поширюються [наративи](#) з боку путіна із звинуваченнями України в “нацизмі”, організації та проведенні “етнічних чисток”.

ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР

- Відбулися кадрові зміни в українському політикумі. Так, заступник керівника Офісу президента Кирило Тимошенко та 5 голів ОВА написали заяви про звільнення. Такі демарші подеколи пов'язані зі скандалами, зокрема навколо постачання армії, а також навколо розкішного життя

та закордонних поїздок посадовців, народних депутатів. Україна переживає [кадровий дефіцит](#), пости 8 міністрів України наразі під питанням.

- Росія продовжує легітимізувати окупацію територій України, роблячи символічні акти, як-от перейменування військово-цивільної адміністрації Херсонської області на обласну адміністрацію та призначення Володимира Ліпандіна начальником окупаційної поліції Херсонщини.
- [Національний банк України](#) прогнозує зростання ВВП України на 0,3% у 2023 році. У 2024 році на 4,1%, у 2025 — на 6,4%. Для відновлення економіки необхідно розблокувати порти України, що дасть Україні 20 млрд доларів прибутку, а також поштовх до економічного відновлення. Так, до війни експорт продукції гірничо-металургійного комплексу забезпечував роботою 530 тис. українців та становив мінімум 21-22 мільярдів валютної виручки.
- Українська влада [скасувала положення](#) про спрощену систему оподаткування, а саме анулювала єдиний податок у розмірі 2% для бізнесу, таким чином було відновлено довоєнного режим сплати податків. Така відміна спеціального положення пов'язана із обіцянкою України до МВФ про збільшення податкових надходжень до держбюджету.
- Ракетні обстріли очолили рейтинг проблем для бізнесу. З жовтня кількість компаній Європейської бізнес асоціації, що відчули [вплив ракетних атак](#) на свою діяльність, зросла з 47% до 89%. Більшість компаній [повідомляють про падіння доходів](#): у 29% відбулося падіння до 20%, у 54% — падіння на 21% і більше, лише 6% опитаних повідомили про відсутність змін.
- Міністерство економіки України рекомендувало Кабінету міністрів відмінити [47% дозволів та ліцензій](#). Ця відміна стосується дозволів та ліцензій, що входять у сферу відповідальності Міністерства економіки.